

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
 Egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
 Egyes szám ára 4.— L.
 Külföldre egész évre 250.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
 GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 CLUJ,
 Strada Baron L. Pop 5. szám.
 Megjelenik minden szombaton.

Dr. Hirschler József.

Harminc évvel ezelőtt egy fiatal, finom egyéniségű papot nevezett ki a transszilvániai római katolikus egyházmegye püspöke a cluji egyházközség plebánosává. Ez az egyházközség az egyházmegyének súlyban, tekintélyben is legelső egyházi szervezete lévén, az új plebános avomban a székesáptalan kanonoktagja lett, s így a lelkipásztori külső tekintély kellékét is megnyerte annak a nagyszabású munkának elvégzésére, melyet feladatának tekintett.

Most, három évtized gyásztól megszentelt távolában, meg lehet állapítani, hogy gondviselészerű főpásztori intézkedés volt az ő plebánosi kinevezése. Tagadhatatlan ugyanis, hogy a fiatal plebános akkori viszonyaink között a tetterő, a munkabírák, a jószándék és lelkesedés fokozott lendületével és az alkotni vágyás szinte apostoli szívósságával látott az egyházközség szellemi és anyagi fel-



Dr. Hirschler József.

aditására volt tér alkalom bőven. Akkorjában talán senkisémette át, szinte prófétai megérzéssel, jobban nálánál annak a fontosságát, hogy mit jelent az egyház kezében az iskola a hitvallásos iskola, mely a keresztény hit, erkölcs és tudomány viláosságának terjesztésével a keresztény család- és

keresztény társadalomnak azóta oly szörnyű erővel kikezdett alapjait van hivatva megerősíteni. — Plebánossága első éveiben felderengett már lelkében a gondolat: iskolát adni a egyházközségének, mégpedig olyan iskolát, mely a nem elhanyagolt, de kevésbé fontosnak tartott leánynevelés történetében nyisson új korszakot Transszilvámia területén. A fejlődő, növekedő város leánynevelésének szüksége volt felsőbb nevelőintézetre. Hirschler plebános, a mai helyen, ahol az egyházközségi régi polgári leányiskola gyönyörű telke terült el igen szerény kinézésű épülettel, — megépítette, nem odavarázsolta a *Mariánum* leánynevelő intézetet, mely létesítése óta vallási különbséget nem tévő szeretettel fogadta és fogadja keblére a tanulmánygyó leánynevelőket.

Ennek az alkotásnak méreteiben kisebb, de jelentőségében szintén nagyfontosságú párja az *Augusteum*, mely a monostori és a sétatér-környéki leánygyermeknek elemi iskoláztatásának fel nem becsülhető munkáját végzi. Ezek az intézetek egy valóban nagyszabású és valóban meleg lélek teremtményei; korszerű alkotásai egy kivételesen művelt szellemnek, mely tudta, hogy a keresztény társadalom

megújító munkáját a fiatal nemzedéken kell kezdeni. Páratlan a szeretet, mellyel ezeket az intézeteket megalkotta és támogatta. Ha pihenni, felüdülni akart, ide tért meg. Ez intézetek tiszta világában, finom csendjében mindig jól érezte magát.

Ez a hely nem elegendő arra, hogy Dr. Hirschler József munkában gazdag életnek útját aprólékos gondnal nyomon kísérjük. Egyéniségének általános jellemzését lehet csak adnunk nagy vonásokban. De e nagy vonásokból sem mellőzhetünk kettőt: tiszteletreméltó magyarságát és értékes irodalmi munkásságát. Az idegen nevű gyermek fiatalon szívta lelkébe azokat a benyomásokat, melyek egész életén át hűségesen elkísérték, s a magyarsághoz való ragaszkodásában — melyből szellemének és lelkiségének egész műveltségét merítette — meg nem ingathatóvá tették őt. Nem a nagyhangú, mellet döngető magyarok közül való volt. Az ő igaz és mély magyarsága lelki adottságában, szellemi emelkedettségében, s a magyar szellemi műveltség helyi kereteket messze meghaladó terjesztésében volt. Ezt a meg nem alkuvó, férfias magyarságot néha félreismerték benne. Ő az országnak, melyben élt, hűségés polgára volt, s más nem is lehetett, már azért sem, mert az állampolgári hűséget egyháza maga parancsolta neki.

Ma még nem lehet mérlegre tenni annak a gazdag irodalmi munkásságnak az értékét, mely utána maradt. Azt azonban már most meg lehet állapítani, hogy az egyházművészet terén az ismeretek páratlan bőségével rendel-

kezett s ezen a téren egyedülálló szaktekintély volt. Hatalmas művei a tárgyba elmélyedő szakembernek költői lelkiülettől hevült szeretetéről tanuskodnak, s ha élete gondos munkájának egyéb eredményei nem volnának is, az ő korai elvesztése a romániai katolikus egyházművészeti irodalom pótolhatatlan veszteségét jelenti.

Mint embert, derüs élethölcsesség, meleg emberszeretet, számítás nélküli jóság és — ami ezekkel rendesen járni szokott — szinte vak, gyermeki jóhiszeműség jellemezte. Nem egészen az ő hibája, hogy ezzel a jóhiszeműséggel, ezzel a mindenkinek sokan és sokszor visszaéltek. Vannak, akiknek az embergyűlölet, a bizalmatlanság válik az élet legnagyobb keserűségévé, de vannak, akiknek jószívűk, bizalmuk okoz éleltre tartó csalódást. De ő mindig felül tudott emelkedni ezeken a keserű csalódásokon, s ha évekkel ezelőtt jelentkező cukorbaja az állandó munka s az utóbbi évek fokozott izgalmai miatt el nem hatalmasodott volna rajta, a nyugalom gondtalan, de szellemi munkában annál gazdagabb évei következtek volna számára.

Halála mély ürt hagyott az egész transsylvaniai katolikus magyar társadalomban. A vesztőség nagyságát semmi se mutatja jobban, mint az a hatalmas tömeg, mely a nem kendőzött részvét mély szomorúságával kísérte el utolsó útján az egyház nagy halottját, akinek nemes emlékét egyforma tisztelettel és kegyelettel fogja megőrizni minden magyar ember. (—dr.)

Béke Bulgáriában.

A háborút követő években Bulgária egyike volt Európa legnyugtalanabb országainak. A nemzeti irányzat küzdött a bolsevista törekvésekkel, felforgató fegyveres alakulatok zavarták az ország belső békéjének és külső tekintélyének megszilárdulását. Ma Bulgáriában rend és nyugalom van. Ezt elsősorban királyának köszönheti az ország, aki egyike Európa legerényesebb életű uralkodójának. Boris király feleségével, az olasz király leányával nemesen egyszerű családi életet él s ezért alattvalói nagy tiszteletben részesítik.



Sorakozás a bolsevizmus ellen.

A bolsevizmustól való aggodalom ugyan-
ak megbolygatta Európa nemzeteinek bé-
is viszonyát. Ma Európa népeisége két tá-
rban sorakozik föl inkább egymás ellen,
mint egymásmellett. Egyik oldalon állanak
ok a nemzetek, amelyek külpolitikai szá-
itásaikat részben az oroszokkal való barát-
gos viszonyra építik föl, másik oldalon
oportosulnak azok a nemzetek, amelyek az
rosz rendszert az emberiség legnagyobb ve-
zedelmének tartják s fegyverrel is készek
t megtrönni.

Az aggodalom jogos voltát megrázó ese-
ények bizonyítják. Bobizonyosodott igaz-
ág, hogy a spanyolok testvérharcában az
rosz bolsevizmus játsza a felbujtó szerepét.
De a napfényre került adatok nemesak a buj-
tatást leplezik le, hanem azt is, hogy az
roszok cselekvő részt vesznek a véres küz-
delemben, a vallásellenes, tulzó irányzat rom-
olásait hadiszerekkel, vezetők és harcosok
edavezénylésével segítik elő. Franciaország
belső békjét is ma már komolyan veszélyez-
eti az orosz izgatás, mert sztrájkra, utcai
üntetésekre, majd parlamenti verekedésekre
sarkallja az izgatott közhangulatot.

Ezek a feltűnőbb példák. De Európa több
országában vannak hasonló tünetek. Magyar-
országot a gondos éberség őrzi meg a bolse-
vista aknamunkától, Románia

sietett utját vágni
annak, hogy a barátságos viszony leple alatt

a szovjet ügynökök ártalmára lehessenek az
ország belső rendjének.

Az egyes ország belső védekezése mel-
lett mind nagyobb arányokban bontakozik
ki a nemzetközi védekezés megszervezése.
Németország bolsevista-ellenes jelszavakkal
szerez mind erősebb kapcsolatokat magának.
Ezek a jelszavak hozták létre az olasz és né-
met közeledést, amely legközelebről együt-
tes föllépésben mutatta meg erejét azáltal,
hogy a spanyol nemzeti fölkelők ügyét dip-
lomáciailag elismerte.

Az olaszok és angolok között megindult
barátságos folyamatot is az orosz szellem ter-
jeszkedésétől való félelem teszi mind erő-
sebbé. Az angolok ebben a kérdésben éppen
úgy nem tudják követni francia barátaik ut-
jait, mint a belgák, akik a bolsevizmustól
való aggodalmukban francia vérrokonságu-
kat is készek voltak kikapcsolni külső politi-
kájuk irányító tényezői közül.

A legnagyobb jelentőségű lépést azonban
a németek a múlt napokban tették meg az
orosz veszedelem elhárítására. Amint a hi-
rek szólnak, a japánokkal is katonai szövete-
séget kötöttek arra az esetre, ha az oroszok-
kal fegyveres leszámolásra kerülne a sor.

Megnyugvással és tiszta lelkiisme-
rettel állapíthatjuk meg, hogy a legelfo-
gultabb ellenfelünk sem sorozhat a felfor-
gató, romboló irányzatok követői közé.

KÜLHÖLÖL

A bécsi tanácskozások a leg-
eljesebb egyetértéssel folytak
és amitől néhol tartottak, nem
érvetkezeft be. Az, hogy vala-
milyen kérdésben éles határoza-
t hoztak volna és tettek volna
szövegre a tanácskozásokról. A
adott hivatalos jelentés csak
a régóta nyilván ismert tény-
t igazgatja ismételten, hogy
Olaszország, Magyarország és

Ausztria barátsága változatl-
nul erős és egységes a külpoliti-
kájuk. Ezenkívül megemlékezik
a jelentés arról, hogy Magyar-
országnak kétségtelen joga van
a fegyverkezési korlátozások
megszüntetéséhez s hogy e joga
érvényesítésénél Olaszország és
Ausztria minden befolyásukkal
segítségére lesznek. A hivatalos
jelentés nyugodt, tárgyilagos
hangja egész Európában meg-
nyugvást, sőt meglegedést kel-
tett s a kisantant mindjárt hi-

vatalos választ adott rá, kije-
lentve, hogy a szükséges tárgya-
lások után megfelelő biztosíté-
kok mellett hajlandó elismerni
Magyarország egyenlő jogát a
fegyverkezésre.

Az eredményes tárgyalások
következményeként a három or-
szág gazdasági összeköttetése az
eddiginél is erősebb lesz s való-
színű, hogy Németország —
amely különben nem vett részt
a tanácskozáson, — bele fog kap-
csolódni ebbe a gazdasági össze-

köttetésbe, külön-külön szerződve a római egyezményben részes államokkal.

Ciano Budapesten. Az olasz külügyminiszter, Mussolini veje, feleségével együtt több napra Budapestre látogatott a bécsi tanácskozások befejezése után. Fogadtatása a két nemzet több százados zavartalan barátságának megfelelő volt s abban a magyarság minden rétege méltóképpen kivette részét, így a földművesek is, nagyon meghatározott módon.

A látogatás alatt fontos tárgyalások is folytak, különösen a gazdasági kapcsolatok miatt. Bécsben elhatározott kimélyítések részleteiről. E mellett pontosan megbeszélték Horváth Miklós magyar kormányzó római látogatásának végleges tervezését is.

Ciano gróf november 17-én utazott el Budapestről, tizezer tömeg üdvözlése közben, amint ő maga kifejezte, felejthetetlen emlékekkel.

A versaillesi szerződés Hitler

szabadnak nyilvánította az eddig nemzetközi ellenőrzés alatt állott német vizeket: a Rajnát, az Elbát, az Oderát, valamint a Duna németországi folyását, végül a kieltengeri csatornát. A német vezér egyidejűleg kijelentette, hogy mind e vizeken szabad a hajózás minden állam részére. Mégis, ez a lépés nagy izgalmat keltett Francia- és Csehországban s kedvetlenséget Angliában, ahol elvárták volna Hitlertől, hogy tárgyalást kezdjen ebben a kérdésben, mert célját így is bizonyosan elérte volna.

A befejezett tényeket a világ éknytelen lesz tudomásul venni,

mert nincs módja rá, hogy változtasson rajtuk. De most már — amint ezt Eden angol külügyminiszter egy hozzá intézett kérdésre válaszolta — már egyetlen korlátozó intézkedése sem maradt a békeszerződésnek Németországgal szemben.

Német-orosz feszültség. Oroszországban megint tömeges letartóztatások voltak. A letartóztatottak között van 34 német állampolgár is, akiknek a moszkvai német követ védelmükre akart kelni, de eddig még anynyi eredményt sem ért el, hogy megtudja valamennyinek a nevét, s azt, hogy mi a vád ellenük. A német kormány nagyon erőlyes kérdésére is csak azt a választ kapta, hogy „állam elleni háncselekmény”-ről van szó. Emiatt a két ország viszonya végletekig feszült s számolnak azzal, hogy megszakad közöttük a diplomáciai összeköttetés.

Valószínűleg a helyzetnek ezzel az alakulásával van kapcsolatban az a komoly hír, hogy a német-japán szövetségi szerződést megkötötték Bizonyosan elsősorban Oroszország ellen.

A spanyol belháború. Madrid elfoglalása még mindig tart, sok áldozatot kívánó véres utcai harcokban, nagy kegyetlenséggel és nem pótolható károkkal. A világ hajdan leghatalmasabb és leggazdagabb birodalmának fővárosa nagy területet elfoglaló, milliós lakossága város, erős, majdnem várszerű épületekkel. Ezeket, úgy szólva, egyenként kell megostromolni és elfoglalni, az oroszoktól kapott hadiszettel bőven felszerelt elkeseredett védőktől. Ilyen harcok között pedig természetes, hogy sok olyan érték és műkincs megy veszendőbe, amiket pótolni nem lehet.

A szovjet különben váltig ta-

gadja, hogy élelmi szoren kívül egyébbel segitené a kormány-csapatokat. De a foglyok s hadlortak között sok az orosz kommunista, sok orosz eredetű hadiszer került zsákmányul a nemzeti felkelők kezébe s a legutóbbi napokban egyik spanyol kikötő előtt egy nemzeti hajó lefoglalt egy hadifelszereléssel telt szovjet hajót. Ugy látszik, hogy a szovjet még sem semleges a háboruban.

Anglia a maga rendjéért. Az utóbbi időben a kommunisták s a fasiszták elég sok zavart okoztak Angliában. Gyűléseket, felvonulásokat tartottak s gyakran megtámadták egymást, verekedést okozva. Nem nagy egyik párt sem, de sok kellemetlenséget szereztek, ez pedig feltűnő Angolországban, ahol mindenki kimondhatja és ki is mondja, ami a szíven fekszik, de felfordulást nem csinál. Ezért az angol kormány törvénnyel kíván segíteni a dolgon, úgy, hogy meghagyja a szólás, a gyülekezés, a sajtó szabadságát legteljesebb mértékben, de lehetőleg lenné tesz minden rendzavarást. És ott ezt a törvényt teljes eredménnyel végre is fogják hajtatni.

Az angol-olasz viszony örvedetesen javul. Ma már az a helyzet, hogy rövid idő alatt elkészül a két állam között egy tízévre szóló szerződés, amely minden függő kérdésüket rendezi. Így hát nemcsak aggasztó hírei vannak a világ külpolitikájának. Bár — a helyzet még mindig eléggé feszült. Ennek ad kifejezést Hoare angol külügyminiszternek legutóbb tett az a nyilatkozata, hogy „a külpolitikai viszonyok nem annyira rosszak, hogy az újabb világháború elkerülhetetlen lenne”. Ez a nyilatkozat nem ad tökéletes megnyugvást.

Belpolitikai hírek

Mit tartalmaz a királyi trónbeszéd? Lapunk előző számában közöltük, hogy a parlament őszi ülészakát Ófelsége, napéelyes keretek között megvitotta. A parlamentben felvitatott királyi kéziratból a következőket emeljük ki: A trónbeszéd megállapítja, hogy Románia pénzügyi és gazdasági helyzete rendes keretek között folyik és sok téren nagy haladás tapasztalható. Különösen megemlékszik a trónbeszéd a falusi nép műveléséről és a fiataloknak fegyelmi kötelekbe való tömörítéséről. A hadsereggel kapcsolatban a következőket mondotta a király:

— Ma inkább, mint valaha az állam létének alaptámasza a hadsereg. A legmagasabb békebiztosítéka és a határok érintetlenségének feltétele a jó hadsereg, ezért semmiféle áldozatot sem szabad a hadsereg érdekében elhanyagolni.

A külpolitikai helyzettel kapcsolatban a trónbeszéd a következőket tartalmazza:

— A ma mutatkozó források között, amelyek a nemzetközi életben kavarnak, Románia külpolitikája tovább is bőveti ingadozás nélkül és a legteljesebb csendben magasztos célját: a béke és az örökre megvont határaink sérthetlenségének fenntartását.

A királyi kézirat ezután több rögzített kérdésre hívja fel a parlament figyelmét, végül elismerését fejezi ki a kormányzat eddigi működéséért és rámutat az ülészak elé kerülő törvényjavaslatok fontosságára. A trónbeszéd sajnos, a kisebbségekről és a kisebbségek helyzetéről nem tett említést.

Juhok, szarvasmarhák májmélybetegségét biztosan gyógyítja: EGGER-féle

»MONIL«

Dícső, megbízható, egyszerű kezelés

Senkinek sem tetszik az új sajtótörvény tervezet. A parlament most megnyitott ülészakában letárgyalandó törvények között a legfontosabb az új sajtótörvény tervezet. A törvényjavaslat szövegét nyilvánosságra hozták és a törvénytervezet bírálata megkezdődött. Megállapíthatjuk, hogy a tervezetet általánosságban alkalmatlannak tartják arra, hogy abból törvény válhasson. Még a kormánypárt emberei is azon a véleményen vannak, hogy csak gyökeres átforgatás után szabad megszavazni. Mi kisebbségek különös figyelemmel kísérjük a törvényjavaslat sorsát, mert a kisebbségi újságírók és a kisebbségi újságírás létérdekeit sok tekintetben veszélyeztetik a törvényjavaslat rendelkezései.

Megint átalakult a kormány?
A Tatarescu kormány sorsa az új személyi összeállításban sem tudott nyugvópontra jutni. Hírszerint Lapedatu miniszter rövidesen lemond tárcájáról. Állítólag Franasovici közlekedésügyi miniszter is kiválik a kormányból és a párisi román követség vezetését veszi át. A létminiszteren kívül több államtitkár személyében is változás fog történni.

Rendezni akarja az állam fennálló tartozásait. A kormány elhatározta hogy a magánosokkal szemben fennálló állami tartozásokat véglegesen rendezni fogja. Hozzávetőleges becslés szerint, közszállításokból kifolyólag 1935-re 130 millió lejmel tartozik az állam. Ezt

az összeget december hónapban az állam ki fogja a követelőknek fizetni. Az 1933—34 évekről fennálló állami tartozások fele részét a kincstár még ebben az évben kifizeti, a fennmaradó összeget pedig beállítja az 1937—38 évi költségvetésbe.

Revízióellenes gyűlések. Románia nagyobb városaiban a békeszerződések megváltoztatására irányuló törekvésekkel kapcsolatban tiltakozó gyűléseket tartottak. A Cluj-on tartott gyűlés szónokai általában mérsékelt hangon mondták el beszédeiket, követelték azonban, hogy a román nép erőiesen foglaljon állást minden olyan törekvés ellen, amely a békeszerződéseket meg akarná változtatni és a mai országhatárokat újból vonná meg. A gyűlés szónokai egyhangulag állást foglaltak Mussolini milánói beszédével szemben és szemére vetették Mussolininek, hogy megtagadta a latin testvériséget.

Országvédelmi bizottságot alakítottak. A hivatalos lap nagyfontosságú királyi rendeletet közöl. A rendelet felállítja az ország védelmének egységesítését szolgáló bizottságot. A nemzetvédelmi bizottság feladata, hogy a különböző nemzetvédelmi erők együttműködését biztosítsa. A bizottság elnöke a mindenkori kormányelnök, tagjai a nemzetvédelmi, légügyi és tengerészeti miniszter, továbbá a vezérkar főnöke. A bizottság határozatait a nagy vezérkar hajtja végre.

Éltek

Kegyelem a kisebbségi elítélteknek! A Curentul című, Bucuresti-i ujság értesülései szerint Jorga tanár kihallgatáson kérte Öfelségétől, hogy a december elsejei nemzeti ünnep alkalmából részesítse kegyelemben a politikai bűncselekmények miatt elítélt összes kisebbségeket. Jorga véleménye szerint ugyanis a királyi kegyelem jó hatással lenne a kisebbségieknek az állammal szemben tanúsított magatartására. Hir szerint a tervet a miniszterelnök is pártolja.

Szemoru évforduló. 1779. őszén a Targu-Săucescu állomásozó második székely gyalogezred katonái a rossz bánásmód miatt feljebbvalóik ellen támadtak. A haditörvényszék az esetet zendülésnek minősítette és a gyalogezred székely legénységét kegyetlenül megtizedelték. Az ítéletet a legkegyetlenebb módon hajtották végre. Nem elégedtek meg az akasztások szörnyűségével, hanem a kivégzett áldozatoknak fejét vették, kezüket levágták, másokat kerékbe törték. A főbelövés és a halálos végű vesszőzés enyhe büntetésnek számított. A szörnyű ítélet ezelőtt 157 évvel, november 16-án hajtották végre Targu-Săucescu-en.

Eltiltottak egy plebánost a hittan tanítástól. Baumgarten Alajost Viseul de Sus község plebánosát miniszteri rendelettel eltiltották a hittan tanításától. Az a vád ellene, hogy Baumgarten az elemi iskola német anyanyelvű tanulóit magyar hitoktatásban részesítette.

Állami zálogházat állítanak fel. A kormány határozata értelmében Bucurestiben nagy állami zálogházat állítanak fel. A

Bucuresti-i központ vidéki városokban fiókokat létesít és egyes pénzüzetekkel fog összeköttetésbe lépni a zálogházi forgalom egészséges szabályozása céljából.

Megnyílt a gyakorlati teológiai tanfolyam. Az Református Egyházkerület, mint ismeretes, a lelkész-képzést új alapokra fektette. Beállította az ötödik gyakorlati évet. Az ötödik évben a református teológusok Aiud-on gyakorlati kérdésekkel fognak foglalkozni és alkalmuk lesz a Ciumbrud-i gazdasági iskolában gazdasági kérdéseket is tanulni. A gyakorlati teológiai tanfolyamot Vásárhelyi János erdélyi református püspök ünnepélyes kezek között nyitotta meg.

Házkutatások Tasnad-on. A Tasnad-i Magyar Párt elnökénél, Kósa Bélánál két ízben is házkutatást tartottak. A házkutatást névtelen feljelentés alapján rendelték el a hatóságok. Br. Jósika János, magyarpárti képviselő eljárta a hatóságoknál, hogy alap nélkül ne zaklassák a Magyar Párt vezetőit.

Át kell építeni az angol óriás hajót. Queen Mary nevű óceánjáró hajót át kell építeni, mert minden vihar alkalmával súlyosan megrongálódnak berendezési tárgyai. A legutóbbi útja alkalmával hatvan utas megsebesült és az utasfülkében levő bútorok és berendezési tárgyak súlyosan megrongálódtak. A hajóban esett kár nagyságát harminc millió lej értékűre becsülik. Szakértők szerint az óriás hajó építésénél figyelmen kívül hagyták a legegyszerűbb egyensúlyi törvényeket.

Tűz Gheorgheni-ben. Gheorgheni-ben, Vajna Józsefné istállójában tűz ütött ki, amely átterjedt a csűrre és két szomszédos

gazdálkodó gazdasági épületeire. A gyantás fenyőből épült csűrök és istállók elpusztulását a tűzoltóság nem tudta megakadályozni, a tűz tovább terjedésnek azonban sikerült gátat vetni.

Magyar tudós elítélése. Roska Márton, Eszregészt egy Magyarországon megjelent cikke miatt hadbírótság elé állították. A hadbírótság Roska Mártont három hónapi elzárásra ítélte. Az elítélt magyar tudóst az ítélet kihirdetése után azonnal letartóztatták.

Meghalt Dumitrescu tábornok. Dumitrescu tábornokot, a esendőrség volt főparancsnokát, minij ismeretes súlyos szabálytalanságokért elítélték és börtönbe zárták. A tábornok a börtönben megbetegedett. Utóbbi időben állapota válságosra fordult és ezért kórházba szállították. Az orvosok azonban nem tudták meggyógyítani, hosszas szenvedés után meghalt. A tábornok utolsó kívánsága az volt, hogy polgári ruhában temessék el katonai formások nélkül és ne tegyenek virágot sírjára. Fedekek, hogy Öfelsége Dumitrescu tábornok halála előtt egy nappal írta alá a rendeletet, amelyben megkegyelmezett a tábornoknak és hátralevő büntetését elengedte. A tábornok a megkegyelmezésről nem értesült, mert mikor a levél a kórházba érkezett, eszméletlenül vivődött a halállal.

Építik a Cluj és Turda közötti országutat. A Cluj és Turda közötti országutat, amelyik az Oradea—Bucuresti ut egyik szakasza, betonuttá építik át. A munkálatok gyors ütemben folynak, mert tavaszra feltétlenül el akarják az utat készíteni.

MIT KELL TUDNIA A „GAZDATUDOMÁNY“ RENDE- LŐINEK?

A „Gazdatudomány“ című könyv első kiadása teljesen el-
fogyott és így a rendeléseket
szármány hélig nem tudjuk teljesí-
teni. Azoknak, akik már meg-
rendelték a könyvet, a néhány
kötet mulva megjelenő II-ik ki-
adást fogjuk megküldeni. Kér-
jük olvasóinkat, hogy a II-ik ki-
adásra rendeléseiket már most
adják fel, hogy előjegyzezhessük
őket a könyv megvásárlására.
A könyv iránt ugyanis olyan
nagy érdeklődés mutatkozik,
hogy minden valószínűség sze-
rint a II-ik kiadásból sem fog-
juk tudni rendelőinket mind
kielégíteni és ezért III-ik ki-
adást is kell, hogy adjunk. Erre
azonban nyomdai okokból csak
készen fele kerül sor, ezért cél-
szerű a rendelést már most fel-
adni. A beküldött rendeléseket
pontosan számontartjuk és
amint a könyv megjelenik,
azonnal elküldjük a rendelők-
nek.

**Kisebbségi postatiszviselők
panasza.** A Timişoara-n, Ora-
dea-n, Beius-on és Orsován el-
bocsajtott kisebbségi postai tiszt-
viselők kérvénnyel fordultak
Öfelségéhez és a kormányhoz,
hogy vegyék vissza őket állá-
saikba.

**Büntetés a tarka nyakkendő
miatt.** Schwartz Ferenc Cap-
tem-i gazdálkodó Carci-ben tarka
nyakkendőt vásárolt. Egy dara-
big bántalmatlanul viselte a
nyakkendőt. A csendőrormsze-
ler azonban azon a címen, hogy
nagy színe piros-fehér-zöld, el-
vette tőle a nyakkendőt és al-
kalmatlanul izgatás címén felje-
lentette. Schwartzot a Carci-i
írásbíróóság 15 napi elzárásra és
100 lej pénzbüntetésre ítélte.

Pedal-Harmonium

2 manual, 6 sor nyelvű, amerikai szívórendszer ki-
fogástalan állapotban jutányos áron eladó. Megfelel kisebb
templom vagy kápolna részére. — Harmoniumok minden
nagyiségben.

WEGENSTEIN Orgona- és Harmoniumgyár,
Timişoara, III. Bul. Mihai Viteazul 30.

Páros lakodalom. Nem min-
dennapi lakodalom zajlott le
Ogra de Mureşen (Tárnava-
Mică). Szabó Márton albiró
két gyermeke: Irén és József há-
zasságot kötöttek Szabó Jó-
zsef egyh. gondnok két gyerme-
kével: Sándorral és Rózával. A
Haller-kastély kápolnájában
adta össze a párokat Brandaer
Sándor Sânpaul-i plebános, a
község népének jelenlétében. Ott
volt a vezető értelmiség is, tel-
jes számban.

Az esketés előtt és után gon-
dolatokban gazdag beszédet
mondott az esketést végző pap.
A lakodalmi vacsora és mulat-
ság megoszlott a két háznál. Az
összes asztalnál kb. 300-an ül-
tek. Pompás köszöntők hangzot-
tak el. Nem hiányzott a jóleső
magyar muzsika és tánc sem.
Példásan szép volt a népnek és
a vezető embereknek családias,
testvéri barátkozása, az egész
estét beragyogó jókedv és sze-
retet.

**Óriási robbanás Franciaor-
szágban.** Egy franciaországi ló-
porgyárban óriási robbanás tör-
tént. A robbanásnak 65 halott
és 100 sebesült áldozata van.

Koponyavadászok szigete. Bor-
neóról a koponyavadászok szí-
gétéről páratlanul érdekes képek-
kel illusztrált cikket közöl *Tolnai
Világ* lapja új száma, amely nagy
terjedelemben és gazdag tartal-
alommal jelent meg. A legkivá-
lóbb magyar írók novelláin ki-
vül számtalan pompás riportot,
nagyzerű cikket, remek folyta-
tásos regényt és közel száz ki-
tűnő képet talál az olvasó a nép-
szerű képeslapban.

KARÁCSONYI AJANDEKI

December hó közepén jelenik meg
Dr. Görög Ferenc:

**A magyar nemzet története
III. kiadás.**

416 oldalon (160 képpel) finom
fehér papíra nyomva. Élvezetes
nyelven, színesen megírva, ismer-
teti a magyarság ezeréves dicső-
séges történetét.

**Ára postaköltséggel együtt
féláron
csak 54.— lej.**

A személyesen vásárlók 45.-
lejtért kapják.

**Diszes egész vászonkötésben
20.— lejjel drágább.**

Vidékre célszerű több könyvet
együttesen, egy címre rendelni
meg, hogy a könyveket a bizton-
ságosabb postacsomagban lehes-
sen küldeni.

**Rendelések csak a pénz előzetes
beküldése ellenében szállíthatók.**

A gyűjtők minden 10 drb után
ingyen

kapnak egy fűzött, 15 drb után
egy díszes egész vászonkötésű
példányt.

**Könyvkereskedőknek méltányos
engedmény.**

Rendelje meg mielőbb ezt az
értékes könyvet, mert a rendkí-
vüli kedvezmény csak december
10-ig érvényes!

A könyv ára a megrendelő
pontos és olvasható címének jel-
zése mellett a következő címre
küldendő:

**MINERVA Műintézet
Cluj, Str. Baron L. Pop 5**

Megindultak a farkasok.

Triscaune-megye területén a
farkasok pusztítását nem tud-
ják megfékezni. Különösen a
nagyobb erdőkhöz és hegyek-
hez közel lakó gazdák tekente-
nek nagy aggodalommal a tél
elő. A farkasok ugyanis már
most annyira merészekké vál-
tak, hogy a községek közvetlen
közeléből is elhordják az álla-
tokat.

Csalók a falvakban. Több vidéken szélhámosok azt a hirt terjesztik, hogy a százaléjeseket be fogják vonni, mégpedig úgy, hogy értéküknél olcsóbban fizetik meg. Figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy ne higgyenek a lelkiismeretlen csalóknak, mert a kormány a százaléjeseket teljes értékükben fogja beváltani. Tehát 100 lejért 100 lejt fog fizetni.

Olcsó gyermek-szindarabok. Az Új Cimborá gyermekujtság a következők közlésére kérte fel lapunkat:

A tanítók felkérésére ismét összeállított egy szindarab-sorozatot az egyes számokban történt megjelenés szerint. A sorozatban vannak karácsonyra, vizsgára, Mikulásra s más alkalmakra használható szindarabok, rövid jelenetek, versek. A sorozat ára, amely előre beküldendő, portóval együtt 25 lei. Itt említjük meg, hogy helytelenül sokan utánvétellel rendelik a szindarabokat, ami nagyon megrágitja a rendelést, majdnem megegyeszer annyiba jön az utánvét. Legjobb előre beküldeni vagy pénzben vagy bélyegben az árát. A sorozat megrendelhető a lap főszerkesztője: F. László Marcella címén Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5.

Ugyancsak ezen a címen rendelhetik meg a Nőszövetségek, városi iskolák parádés nagy előadásokhoz a F. László Marcella „Lizi története” c. három felvonásos énekes, táncos gyermekoperettjének gépelt szöveggönyvét. Ára 100 lei. A zenei partitúra a szerzőnél: *Veress István* zenetanár, isk. ig. Bethlen-kolégium, Aiud kapható. Egyszerű énekkotta ára 50 lei, zongorára,

vagy zenekarra átdolgozva ára 180 lei.

Az őszi folyamán a legtöbb romániai magyar iskolának küldött és küld még mutatószámot az Új Cimborá. Kétségkívül nagy anyagi áldozatába került az újságnak, hogy így megismertesse munkáját a tanítókkal s az iskolákkal. Epp azért is a küldött mutatószámot *olvasókát figyelmesen* és közöljék azonnal a kiadóhivatallal a megrendelést. Ellenkező esetben kéri vissza a lapot a kiadóhivatallal, nehogy a hallgatással a megrendelés tényét lássa fennforogni. A lap megrendelhető a Magyar Népet utján is

Megjelent az „Egészség” novemberi száma. A dr. Normand által szerkesztett „Egészség” című folyóirat novemberi száma gazdag tartalommal jelent meg. A folyóiratban érdekes cikkek tárgyalják a szem betegségeit, a meghűlést, ételmérgezést és más közérdekű egészségi kérdéseket. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalban Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 56.

Tüz Estelnic-en. Benke Imre, Estelnic-i műmalma kigyulladt. A tüzet nem sikerült eloltani és így a malom teljesen leégett.

Soha sem lesz vége. A Ciuce megyei Ineu-n régóta haragos viszonyban állottak egymással Karda Károly és Kató József leányok. Az ellenségeskedés egy leány miatt keletkezett közöttük. Egy vasárnapi mulatozás után összeszóalkoztak, Kató bicskát rántott és halálos szurással leterítette Kardát. A gyilkos székely legényt letartóztatták.

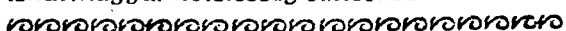
Megjelent a „Mezőgazdasági Szemle” novemberi száma. A „Mezőgazdasági Szemle” novemberi számából ki kell emelnünk Husz Ödön cikkét, a kaliforniai paizstetű Ardeal-i fellépéséről. Finta Domokos értékes tejjgazdasági cikkeket irt a folyóiratba. Hasznos utbaigazításokat talál az érdeklődő a „Szemle”-ben a virágok teleteléséről. A Tarlózás és Haladás rovatokban sok hasznos és értékes utbaigazítást nyújt a „Szemle” olvasóinak. Ki kell emelnünk még cikkei közül a sertések gyorsított hizlalásáról szóló értekezést és az időszerű vadászati tanácsadót. A folyóirat ára egy évre 80 lej. Megrendelhető a kiadóhivatalnál, Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Halálos gyermekszerecsétlenségek. Satu-Mare mellett, Negrești községben szomocú gyermekszerecsétlenség történt. Pop László hároméves kisleánya magára rántotta a forróvízzel telt fazakat és égési sebei következtében meghalt. — Mercurea-Ciuc-on Bánfi Rozália négyhónapos kisgyermek cukorsípval játszadozott. A síp leszaladt a torkán s a szerecsétlően kisgyermek meghalt.

Gyönyörben lesz ma este része, ha kánlódó lábait valódi Szt. Rókus lábsófürdőben áztatja. — Azonnali enyhülés áll be. A duzzadások, nyilalások egy varázsló-ütésre elmúlnak, a tyukszemek annyira megpuhulnak, hogy kézzel eltávolíthatók. Állhat egy helyben, vagy járálhat órákig, anélkül, hogy fáradtságot vagy fájdalmat érezne.

Minden magyar ember jegyezze jól meg,
hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar köteletség biztosítását ide átadni


MEZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC



Utazás a búzavetőmagtól a mindennapi kenyérig.

Három fajta búzát ajánl termelésre Konopi Kálmán.

— Konopi Kálmán cikksorozata a Magyar Nép olvasói számára. —

Ezidő szerint három olyan búzafajta áll rendelkezésre itt nálunk, amelyet már sok helyen kipróbáltak a gazdák és állami szakintézmények. Hadd mondjuk egyet-mást ezekről a fajtákról.

A csanádi 117-es Erdélyben évek óta igen jól beválik. Érdekes dolog, hogy jobban, mint ott, ahol kitenyészítették. Mintha a sors meg akart volna tréfálni bennünket, nemesítőket. Ez a búza nálam, Odvoston a fajtakísérleti sorozatban többször felülmúlta az odvosi 241-est hozamában, míg a bánkúti 1201-es a csanádi kísérletekben bizonyult biztosabb hozamúnak. Kiderült azonban, hogy az odvosi 241-es és még inkább a bankuti 1201-es jobban állja a fekete rozsdát, mint a csanádi 117-es. De országrészünk sok helyén nem nagy a fekete rozsdá veszélye és ott a 117-es igen jó eredményeket adhat. A szalmája nem erős, tehát buja talajokon gyakran megdől. Hektolitersúlya jó közepes. Sikértartalmának mennyisége közepes, sikerjének minősége igen jó szokott lenni. A siker minősége ugyanis legalább olyan fontos, ha nem fontosabb, mint a mennyisége. 2—3 nappal később szokott beérni, mint a másik két fajta és ezért az Alföldön könnyebben szenved a hőütéstől, mint azok.

A bánkúti 1201-es keresztezésből származó fajta. Osei: a bánkúti 5. és 118. számú fajták. Nálunk először Aradmegyében terjedt el az alföldi részeken. Mindenütt nagyon sok dicsőretet kapott korai érése és rozsdamentessége miatt. Szemei szép pirosak, tetszetősek. Hektolitersúlya igen magas. Szalmája nagyon erős. Sikértartalma igen nagy, de a sikerje néha egy kissé lágyabb a kellenél. Hozamhűsége jó közepes.

Az odvosi 241-es szintén megnyerte a gazdák tetszését. Az 1201-essel egyszerre érik. A fekete rozsdával szembeni ellenállása csaknem ugyanolyan jó. A barnarozsda inkább

ellepi a leveleit, mint az 1201-esét, de ettől nem szokott a termése visszaesni. A szalmája nem erős, olyan, mint a csanádi 117-esé. A szemei rendszerint szép pirosak, csak rozszabb években tarkázottak sárgával. Minősége azonban ilyenkor is jó szokott lenni. Sikerje majdnem olyan sok, mint az 1201-esé, sikerminősége valamivel keményebb jobb. Legjobb tulajdonsága az igénytelenség és a hozamhűség, amely két tulajdonságban testes az 1201-esen.

Az aradmegyei mezőgazdasági kamara az 1201-est jobb földekre, fejlettebb gazdasági viszonyok közé ajánlja, a 241-est gyengébb földekre és kezdetlegesebb viszonyok közé, ahol nem kell félni a nagyobbfokú megdőléstől, vagy ahol nem szoktak géppel aratni, mert dőlő búzában tudvalevőleg a gép nem végezhet tiszta munkát.

Ezek után azt ajánlottam a m. falviaknak, hogy vásároljanak mind a három fajtából egyenlő mennyiséget és a jövő évek majd meg fogják mutatni, hogy a három közül melyik a legalkalmasabb ezekre a földekre. Figyelmeztettem őket arra, hogy majd aratás után sok egyfajta búzát csépeljenek ki és ne keverjenek sok szemet a vetőmagba az előbb csépelte másfajta magból. És hogy olyankor, ha

CLAVETHYL
TYUKSZEM SZEMÖLCS ÉS VASTAGBŐRIRTÓ SZÉR
Hatása biztos
Majd én!
Földedem nélkül nem
KLAVETHYL

ezt nem lehet megvalósítani, legalább tegyék félre a gazdák az első 1—2 zsák magot és csak ami ezután jön, azt használják fel vető magnak.

Az elnök kedvés szavakkal köszönte meg a hallottakat és megjegyezte, hogy én, aki annyit foglalkozom a búzával, bizonyára a termelés dolgairól is tudnék olyan dolgokat mondani, amik a gazdáknak hasznára lehetnének. Hozzáette, hogy egyszeri hallás után az ember nem is tud mindent pontosan megjegyezni, akárhogy figyel is. Hivott, hogy jöjjenek el máskor is közéjük. De ha erre nem volna alkalom, írjak meg legalább mindent, amiről azt hiszem, hogy a búzatermelő gazdáknak hasznára válik, egy nem túl hosszú lére eresztett könyvecskében és ő tudja, hogy a faluja gazdái sokat forgatnák azt a könyvecskét.

Megigérttem neki és a magyar ember szavának áll, hát ime itt a könyv, amelyet szeretettel ajánlok m. falvi és más falvakbeli kedves gazdatársaim figyelmébe.

Még elbeszélgettünk az előadás után a gazdákkal, majd vacsoraidő közeledtével búcsút vettünk tőlük. Négyen mentünk háza a barátommal, fiával és vejével.

El voltam telve a tapasztalataim örvendőségével és reményteljesebbnek láttam a jövőt, mint ezelőtt. Lám mennyit tud tenni egynehány jószándékú, értelmes ember egy ilyen kis faluért. Mért ne lehetne ezt másutt is megcsinálni?

Tudtam, hogy a barátomnak oroszán-része volt ezekben a szép dolgokban. Ő már majdnem negyedszázad óta lelkeszkedik itt. A püspöke már többször akarta elvinni nagyobb helyre, jobb parókiára. De ő ragaszkodott ehhez a faluhoz, ahol a lelkeszkedést megkezdte és nem akart elszakadni attól a munkától, amit itt megindított.

Mondtam neki egy pár elismerő szót.

Ő megérezte, hogy a dicséret őszinte érzésből fakadt és nem válaszolt szerénykedő huzódozással. Csak annyit jegyzett meg, hogy bárcsak a lelkekért is annyit tehetett volna, mint amennyi ebben a faluban az anyagi jólétért történt. És hogy attól fél, hogy ez a sok gazdaköri és szövetkezeti munka a lelkeszi tevékenységet nem hagyta kellőképpen érvényesülni.

Erre nem válaszoltam, de magamban meg voltam nyugodva, mert akinek ilyen kétségei vannak, az már ezzel is tanujelét adja annak, hogy mint lelkész, sem lehet rossz vezetője a rábizott lelkeknek.

A két fiatal ember előre ment. Amikor a lelkészlakhoz értünk, a barátom megállított az egyik nyitott ablak előtt. Benéztünk. A szobában két nő szorgoskodott a vacsoraasztal körül: a felesége és a leánya.

— Ami jó dolog itt a faluban történt — szólt a barátom, miközben bementünk — abban ennek az asszonynak igen nagy része van. Ha nem lett volna olyan egyszerű, olyan talpraesetten életrevaló és ha nem tudott volna minden kis sikernek jobban örülni, mint mi magunk, akik a gazdakör körül dolgoztunk, ma nem volnánk ennyire.

Bementünk és üdvözöltük a tiszteletes asszonyt és leányát, akivel addig én még nem is találkoztam.

Vacsorára átjött Vera is, a nagyobbik leány és mielőtt leültünk az asztalhoz, megérkezett kocsin egy közeli falu katolikus plebánosa is, egy nyílt arcú, életvidám fiatal székely pap, aki csak egy pár év előtt került oda.

— Nem jöhettek el az értekezletre, mert Püspök atyánk kint járt nálunk. De most mégis eljöttem, hogy megtudjam, mit végeztek?

Ott marasztalták őt is vacsorára és a barátom elmondta neki a vetőmagügyek állását.

Nekem Agnes tiszteletes asszony arról kezdett beszélni, hogy milyen volt ez a falu ezelőtt huszónhét évvel, amikor az urával ide kerültek.

Férje akkor tele volt teológiai bölcseséggel és lelkesedéssel. Azt akarta, hogy a rá bizott lelkek között csak a jóságot, nemességet és keresztyéni szeretetet ápolja és nem sokat gondolt a világi dolgokkal. De jó szándékai nem sok vizet zavartak kemény koponyájú és falusi virtusokban állhatatos juhoeskái között. A templom leginkább csak nagy ünnepeken telt meg és ilyenkor teli torokkal zengték a jó magyarok a zsoltárokat, de a prédikációkra nem sok ügyet vetettek. És a faluban folytak tovább az Istennek nem tetsszó dolgok: kocsmázások, bicskázások és a többi, egyszerű lelkektől kitelő illetlenkedé-

sek. Az emberek el voltak adósodva. Munkájukat csak immel-ámmal végezték. Az asszonyok tovább folytatták egymás szapulását, a házban nem valami példás rendet tartottak és azzal sem sokat törődtek, hogy a gyermekeik nevelését a józan élet és jó erkölcs utjaira irányítsák.

— Mi akkor Gáborral elkezdünk járni a falusi határt. Rendbehoztuk a papi földeket. Érdeklődni kezdtünk a gazdák munkája iránt. Összeálltunk egy pár jobb gazdával és vetőgépet vásároltunk. Az uram gazdasági kiállításokra ment velük. Kijárta, hogy az iskolába egy talpraesett tanítót nevezzenek ki igazgatónak, aki a gazdasági ismétlő iskolát megszervezte és faiskolát, méhest rendezett be a község segítségével.

— A többi aztán jött magától. Az emberek megalakították a dalárdát, a tüzoltóegyesületet. A közügyek egyre jobban érdekelték őket. A templomba mind többen jártak és figyelni kezdtek a prédikációkra is. Aztán jött a háboru. Az emberek javarésze elment és az árván maradt falu még jobban összetartott. Gábor megtett értük mindent, amit csak lehetett. És a nép nagyon megszerette és a forradalom kitörésekor egy hajunk szála sem görbült meg. Pedig a szomszédban nagyon bajok voltak sok helyen.

Eszti, a hajadon papkisasszony komoly elmerüléssel hallgatta az anyja szavait.

— Mit ad, kis hugom, ha kitalálom, hogy maga most mire gondol? — szoltam hozzá tréfálva, mert eszembe jutott, amit az apja

KOMOLY KÉRDÉS!



Miért túri,
hogy
kinozza a



RHEUMA, ISCHIAS, KÖSZVÉNY
oldal, hát, gerincz, szűrás
szaggatás és keresztcsont
fájdalom?

Mikor a csodás hatása

Spongillia

FÁJDALOMŰZŐ CSÜZ ÉS KÖSZVÉNYKENŐCS
BIZTOSAN MEGGYÓGYITJA!

ÁRÁDO LEI KONCZ GYÓGYSZERTÁR
és postaköltség • ODORHEIU •

mondott nekem róla délután, amikor az ablakon keresztül megláttuk, amint a virágait ápolta.

A szép friss barna leány arcát előntötte a pirosság. De ez nem szégyenkezést jelentett, hanem jóleső meglepetést és örömet afelett, hogy más is megérzi az ő jó szándékait. Mert hát igazam van, ismeri ő már azt a fiatal papjelöltet, aki most várja a parókiát, ahol majd ők ketten is építőmunkába kezdenek. Nem ugyanazt, amit apóék csináltak itt M.-falván, de valami mást, valami újat, valami kedves szép dolgot, akárki meglássa.

Másnap reggel elbucsuztam tőlük és a gomblyukamban az Eszti hugom fehér őszi rózsájával, lelkemben egy kedves emlékekkel ültem az autóba és utaztam tovább.

Sertéshizlalás.

A régi, ósdi sertéshizlalási mód szerint a mangalicásüldőt 16—18 hónapos korában fogták hizába, így csak 24—26 hónapos korában érte el a 190—200 kg. élősúlyt.

Ma már expressz hizlaljuk a választási malacot, mely 12—16 hónapos korában éri el a 190—200 kg. élősúlyt. Ilyen módon megtakaríthatjuk tehát 8—10 hónap fenntartó takarmányát és az így befektetett tőkének 8 havi kamatját. A befektetett pénz hamarabb kivehetjük és gyorsabban forgathatjuk Rövidebb időre korlátozódik a betegség és elhullási veszély. A kibizott zsirsüldő pedig könnyebben vevőre talál, mint az idősebb sertés.

Az egyébként előírásos takarmányozáson kívül az ugynevezett expressz hizlalás alapja a PEKK-

nek. FUTOR-nak a hizlalás első 60 napjában történendő rendszeres adagolása. Hatvan nap alatt állatonként összesen 600 gramm Pekk szükséges és valamivel több Futor, melynek összes értéke a 70 lej nem haladja túl.

E 70 lej befektetéssel szemben a megtakarított takarmány értéke és kamatnyereség összege (nem szólva a betegségi kockázat csökkenése folytán előállott haszonról) legkevesebb 700 lej darabonként, tehát mindenképp célszerű az ily módon történendő hizlalás bevezetése kis- és nagy gazdaságokban.

Ettől eltökélve a Pekk (és Futor, ami szintén nélkülözhetetlen) megszünteti a hizlalás alatt fellépő csontlágylást, lábzsugorodást, losántulást, koszosagot, csököttséget, ami mind a fellépő ankolkór veszélyes tünete.

Piac

Gyengén sikerült a Baia-Mare-i vásár.

Az őszi nagyvásár Baia-Mare-n nagyon rosszul sikerült. A gazdák sok terményt és állatot vittek a vásárra eladás céljából, hogy konverziós tartozásuk részletét fizetni tudják. Vevő azonban kevés volt és így nagyon sok termény és állat maradt eladatlanul.

Drágulnak az élelmiszer árak.

Nagyobb városokban, különösen pedig Bucúrestiben az élelmiszerek megdrágultak. Főképpen a gyümölcs és húsne-műek ára emelkedett jelentősen.

Drágul a bőraru.

A nyersbőr- és a készbőr-piacon nagy drágulás tapasztalható. A nyersbőr ára vidékenként duplájára emelkedett. A kész bőrök ára régi árúknak egyharmadával drágult meg.

Piaci árak Bala-Mare-n.

Buza 395—405, rozs 265—275, zab 280—290, ókukorica 320—330, újkukorica 275—290, krumpli 125—135 lej mázsánként.

Terményárak a Banat-ban.

Buza 440—450, kukorica 280, kökmag 500—600, paszuly 450 lej mázsánként.

Terményárak**Tárgul-Scenese-en.**

A piaci árak drágulnak. Cséplés után a lencse ára mázsánként 600—700 lej volt. Ké-

**Beteg lett a juhod, figyeld nem-e mótely?
Ha igen, ne busulj, ne kinozzon kétely!
Rögtön adj be neki egy DI TOL-t, de valódit,
mert a hamisítvány öl, de bizony nem gyógyít!**

Gazdatársak!

Gyógyszertárakban csak Distollt kerjetez és fogadjatok el. — Felvilágosításért forduljatek bármikor a Magyar Nép-hez.

sőbb 900—1000 lejre emelkedett. Jelenleg már a jóminőségű lencséért 1400 lejt fizetnek mázsánként.

Piaci árak különben a következők: Buza 420—440, rozs 300—320, árpa 300—330, zab 300, krumpli 80—130 lej mázsánként.

A Magyar Nép-et terjeszteni magyar kötelesség!

Milyen a mai vándorcirkusz!
Ezt írja meg pompás képekkel illusztrált cikkben a *Déliab* új száma, amely 100 oldal terjedelemben és rendkívül gazdag tartalommal jelent meg. Remek képes rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarabot, novellákat, színházi pletykákat, premiefbeszámolókat, pompás filmrovatot és több mint száz ragyogó képettálal az olvasó a népszerű színházi képeslapban.

*** Szövetkezési *****Gyakorlati téren fo'yk a szövetkezeti munka!**

A kisebbségi sors és a gazdasági viszonyok leromlása összefogásra figyelmezteti népünket. Ez az összefogás sok népnél nagyon könnyen megy, mert a szervezkedés gyökerej a messzi múltba nyulnak vissza. Az ily nép meg van érve arra, hogy a szövetkezeti eszme megvalósítása útján biztosítsa és mozdítsa elő anyagi jólétét. Sajnos, nálunk és sok más nemzetnél a szövetkezeti eszmét nem értik meg úgy, ahogy kellene. Ennek oka kétségtelenül a vérmérsék-

letben is rejlik, mert hiszen természetes, hogy az örökös ellenségeskedésre és széthúzásra hajlamos népek között a szövetkezeti eszme soha sem fogja betölteni azt a szerepet, amit be kellene töltenie.

Megállapíthatjuk, hogy magyar népünk csak most, amikor a gazdasági nyomorúság sulya alatt komolyan kezdett szenvedni, értette meg igazán a szövetkezeti eszmét. Nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a szövetkezeti gondolat

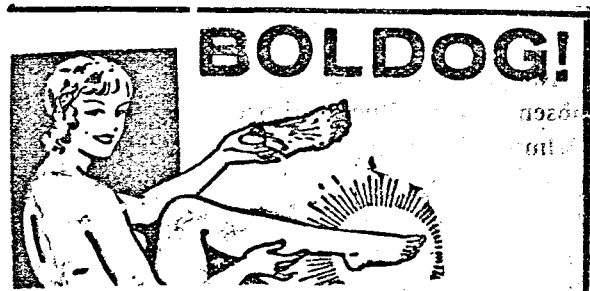
nálunk népszerűvé vált, hogy a *Hitel-szövetke-zeti Központ* és a *Hangya Szövetkezet* az utóbbi időben tevékeny és mindenképpen dicséretes munkát fejtenek ki a magyar nép körében. A *Hitel-szövetkezet* a magyarság hiteligényeinek a kielégítésén fáradozik, sorra állítja talpra az elgyengült, vidéki hitel-szövetkezeteket és új vért önt a pénzügyi élet pangó ereibe. A *Hitel-szövetkezet* mellett a *Hangya* szövetkezet boltjai jelentik népünk számára azt az áldott forrást, ahonnan olcsón és jó minőségben szerzheti be a szükséges kereskedelmi és ipari ákkekét.

Bár csak vázlatosan akarjuk olvasóinknak bemutatni, hogy a *Szövetkezeti Központok* és azok lelkes vezetői milyen sokat tesznek népünkért, mégsem hallgathatjuk el, hogy mind a *Hangya Szövetkezeti Központ*, mind a *Hitel-szövetkezeti Központ* sok olyan új intézményt létesítettek, amelyeknek segítségével népünk megélhetését határozottan könnyebbé tették.

Ez alkalommal főképpen a *Gazdasági és Hitel-szövetkezetek Központjának* áldásos munkájára akarunk rámutatni. Azon kell kezdenünk, hogy a Târgu-Mureşen felállított Tejfeldolgozó Telep egész vidékek népének biztosítandó és tisztességes jövedelmet. A tejfeldolgozó telep a legújabb gépekkel van felszerelve, kiváló szakemberek vezetik és így a lehető legkötönyebb vaját tudja gyártani. A kitünő vajért jó árat kap az üzem és így a tejet jó áron tudja fizetni. Minden remény meg van rá, hogy rövidesen a székelység számára is hasonló tejfeldolgozó telepet állít fel a *Szövetkezeti Központ*, mert bebizonyosodott, hogy a tejfeldolgozó telepeknek nálunk óriási jelentőségük van.

A „*Magyar Nép*“-ben másfél évtized óta hirdetjük, hogy országrészünk éghajlata alatt nagy sikerrel lehet állattenyésztést folytatni. A gabonatermelés csak a melegebb folyó völgyekben ad évről-évre termést. A hegyi kaszálók és hegyi legelők művelésének megjavítására eddig kevés gondot fordítottak és így természetesen az állattenyésztés is megmaradt eddigi állapotában. A tejfeldolgozó telep sikere azonban figyelmeztető arra, hogy mindent meg kell tenni a kaszálók és legelők jókarban tartására és az állattenyésztés fellendítésére.

Ime tehát a tudatos szövetkezeti munka



Mert néhány valódi Rókus lábfürdő után
**lábai megszépültek,
tyukszemek, lábfájások
azonnal elmúltak.**

Dagadt bokák, elferdült és kínosan járó lábak teljesen le-
rontják azt a kedvező véleményt, amit egy kedves arc és jó ter-
met gyakorolnak. Minden nő megszépítheti bokáit és lábait, kényel-
mesen járhat egy számmal kisebb cipőben is. Felold gy lavor
meleg vízben néhány dekagrammot a régi jól bevált Szt. Rókus
lábshóli; keletkezik ezáltal oxigénnel dúsán telített tejszínserű
víz; ebben a perzsgőn gyöngyöző balzsamos lábvizben áztatja lá-
bait vagy 10 percig. Azonnali megkönnyebbülés áll be. A lábak
újraüdvölni nem duzzadtak; gyökerek és karcsuak lesznek, a
járás könnyű. Néhány napi ismétlés után egészséges a láb, nem
éget a cipő, megszűnnek a nyálalások és feltőések. A tyukszemek
és bőrkeményedések vajpuhák lesznek, úgyhogy kézzel eltávolít-
hatók. Fagyások ellen csodálatos hatása

Egy kádor csomag eredeti Rókus lábshó, zöld csomagolásban olcsón
beszerezhető. Óvakodjunk az utánzatoktól!

milyen áldásos célok felé vezető utat mutat meg. De ezenkívül is mindent megtesznek a *Hitel-szövetkezeti Központ* vezetői, hogy népünk gazdasági életét fellendítsék. Közelebről elhatározta a Központ vezetősége, hogy az őszi és a tél folyamán különböző vidékeken szövetkezeti értekezleteket rendez. Az első értekezletek országrészünk északnyugati felében már lefolytak és az ott szerzett tapasztalatok mutatják, hogy a vidéki központokban tartott szövetkezeti értekezletek új eredmények felé nyitják meg az utat.

A szövetkezeti értekezleteken dr. gr. Bethlen László, a Szövetség igazgatója, Petrovay Tibor, Vita Sándor és dr. Oberding József tartottak, mint központi kiküldöttek előadásokat. Rajtuk kívül a Szövetség kiváló ellenőri és tisztviselői karának számos tagja nyújtott oktatást az értekezleteken időszerű kérdésekről. A szövetkezeti értekezleteken az előadások után mindegyik áldásos viták indultak meg és sok olyan kérdés tisztázódott, amelyeket másképpen hosszú évek alatt sem lehetett volna elintézni. Ez a legjobb bizonyíték arra, hogy szövetkezeteink központi vezetősége hivatása magaslatán áll és sommi fáradtságtól, áldozattól sem riad vissza, ha arról van szó, hogy népünk javára a szövetkezeti eszmét diadalra juttassa.



ÉDESANYÁM.

*Kinek szeme ragyogott fönn
Bölcsöm felett égi fényben?
Kinek hangja védett, kísért
At a félős sötétségen?
Csókjával ki ébresztette
Szívemet, mint tavaszi fán
A rügyet a nap melegje? —
Édesanyám, édesanyám.*

*Ki vezette első léptem?
Ki csókolta első könnyem?
Kinek szeme kísért messze
Iskolába téliidőben?
Kezemet ki melegengette?
Ingecskémét ki varrta rám?
Ki csent cukrot kis zsebembe?
Édesanyám, édesanyám.*

*Betegágyam őrizője
Ki volt lázas éjszakákon?
Ki hajolt rám mosolyogva,
Hogy szive csak tilkon fájjon?
Két kezemet összefogva
S puha karját fonva alámi, —
Ki tanított „Isten” szóra?
Édesanyám, édesanyám.*

*S most, hogy járok idegenben,
Kinek szive jár itt velem?
Rám könnyez az esőcseppben,
Rám sóhaj a falevelen,
Megesókol a fáradt éjben,
Melegít a hideg tanyám,
Megbocsát, ha rosszul éltem...
Édesanyám, édesanyám.*

*Kinek neve legyen egykor
Legutolsó szó a számon?
Kinek képe boruljon rám
Leesukódó szempillámon?
Isten elé majd ki visz el
Siron túl is vigyázva rám
Hétfájdalmú Mária-szívvvel...?
Édesanyám, édesanyám.*

Bodor Aladár.

Apró történetek.

1. A farkas halája.

A farkasnak lakmározás közben csont akadt meg a torkán. Már majdnem megtulladt, mikor a nádas szélén megpillantotta a golyát.

Rimánkodva szólt hozzá:

— Húzd ki a torkomból hosszú csőröddel a csontot, nagyon hálás leszek.

A golya, bár szabódott kissé, mert félt a farkas közelségétől, teljesítette a kérelmet, kihúzta a farkas torkából a csontot.

Mikor a jutalmát várta, a farkas így morogott feléje:

— Szaladj innen, te szerencsétlen, míg az irhád ép! Hát nem elég jutalom az neked, hogy egy farkas torkából épségben húzhattad ki a — nyakadat?

A golya gyorsan odább állott.

Hálát csak a nemes szívűektől várhatunk.

2. Az elégedetlen szarvas.

A szarvas a tó vizéből ivott. Míg szomját a kristályliszta vízből oltotta, a tó tükrében meglátta a saját alakját.

Lassan szüresülte a vizet és gyönyörködve szemlélte a maga képét. Jóleső érzéssel töltötte el, hogy milyen erőteljes és nagy alakja van. A

hatalmas agancsaira különösen büszkén tekintett és úgy meg volt velük elégedve, hogy öröme hatalmas böggessel kellett kifejeznie.

Mikor azonban a hosszú, vékony lábszárait meglátta, elmúlt a jókedve. Elégedetlenkedni kezdett és így fakadt ki:

— Ilyen hatalmas alakhoz és fenséges agancshoz ezek a vézna és erőtlenn lábaki! Ezt nem arányosan alkotta a Teremtő. Szégyenlem magamat e pipaszárok miatt!

Alighogy kimondta e szavakat, vadásztülkölést és kutyaugatást hallott a sűrüből s már rohant is feléje az ebfalka.

A szarvas riadtan menekült. Hátraszegte a szarvait és rohant, mint a szélvész. Röpítették a karcsú lábai s a kutyaék messze maradtak tőle.

Hanem mikor az erdőbe ért, ugyancsak meggyült a baja. A hatalmas agancsa lépten-nyomon megakadt a bokrokban és faágakban. S bár milyen gyors iramban vitték is előre a lábait, a folytonos akadály miatt oly lassan haladhatott, hogy a kutyaék végül is utólérték és lefűlelték.

Ekkor látta be, milyen igaztalanul ítélkezett:

— A lábaimmal nem voltam megelégedve, pedig azok megmentettek volna! S az agancsommal büszkélkedtem, holott most látnom kellett, hogy azok okozták vesztemet!

Az ember is így van gyakran. Azt nem bücsüli meg önmagában, ami a legértékesebb. ...



Hogyan éltek elődeink.

(Részletek Dr. Görög Ferenc:
A magyar nemzet története c.
könyveinek most megjelenő
és lapjainkban is hirdett
harmadik kiadásából.)

Az anyagi műveltség egyik legfőbb eszköze a mezőgazdaság volt, amely terén némi haladás van új terményfajok nélkül, a régi nyomokon haladt. Amerikából hozták be a kukoricát vagy tengerit (azért tengeri, mert tengeren hozták át), majd a dohányt, amely rohamosan terjedt el annak ellenére, hogy sok helyen hivatalos közegekkel léptették ki a földből, mint az „ördög palántá”-ját. A mezőgazdaságnak azonban nagy hátrányára voltak a termények szállítási nehézségei, aminek folytán előállott olyan helyzet is, hogy míg egy időben némely vidéken egy köböl rozs ára negyven dénár volt, más vidéken negyven forint, tehát éppen százszor olyan drága volt.

A kertészetet nagyon szerették és különösen a dinnye volt híres, de nemkülönben a barack, körte, szilva, cseresznye, meggy is. A veteményes kerteket is gondosan műveltek, ellenben a virágos kert nagyon szegény volt, inkább szagos fűveket (levendula, rozsmaring, majoránna) és gyógyfűveket tenyésztettek.

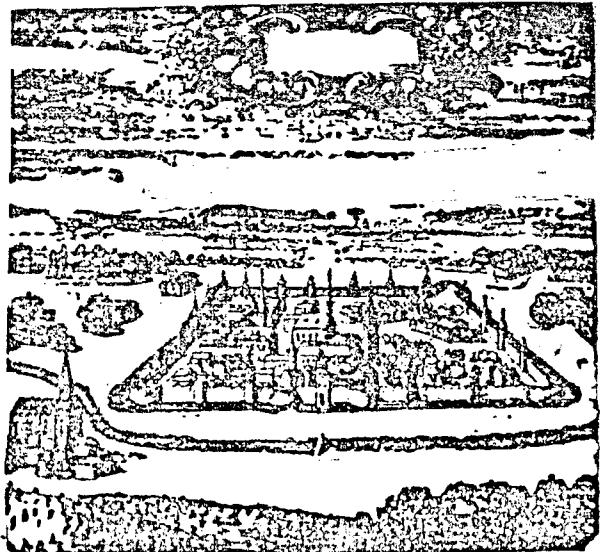
Az állattenyésztés nagyon jó jövedelmi forrás volt, mert a magyar ló mindenütt híres, a szarvasmarha, disznó nagyon keresett volt s ezekből igen nagy mennyiség került kivitelre, különösen Ausztriába. A méhészetet is nagyban létezték, aminek magyarázata abban van, hogy az édesítőszert ezt használták, mert a cukornádból készült édesítő anyag, a „nádméz” akkor még nagyon ritka és drága volt.

Az ipar elég alacsony fokon állott, mert a török hódoltság és a sok háborúskodás nem kedvezett az ipar fejlődésének, ezért csak védett he-

lyeken tudott megélni. Az iparcikkek közül nagyon fontosak voltak a puskák, pisztolyok, kardok, nevezetesen volt a bőripar, amely később anyanyira magas fokra emelkedett, hogy az irhabőr Franciaországban ma is magyar bőrnek nevezik. A vászonszövés Felső-Magyarországon, a posztóipar a szász vidékeken volt jelentékeny, a finomabb anyagokat azonban főleg Törökországból hozták be. A finomabb ipar terén az ötvös művészet emelkedett ki, miután a magyarság nagyon szerette az ékszereket, csattokat, boglárokat, s a zománcozás terén az erdélyi szász ötvösök kiváló hírre tettek szert.

Kereskedelem tekintetében nagyon gyenge viszonyok uralkodtak, mert a török hatalom és Amerika fölfedezése következtében a régi keleti kereskedelem megszűnt és most már Spanyolország, Hollandia, majd Anglia közvetítik a világkereskedelmet. Egyébként a kereskedelemnek nagy akadályul szolgáltak a vámok, harmincadok, a városok árumegállítási joga, mely szerint az idegen kereskedőket megállították és kényszerítették, hogy az áruikat az általuk megszabott áron adják el, azonkívül a rossz útak, a pénz drágasága és még sok helytelen hivatalos intézkedés. Ami kevés kereskedelem volt, az is mind örmények, görögök és albánok kezében volt, akik kereskedői „kompáná”-kat alkottak, eppogy mint az iparosok akik céhekbe tömörültek érdekeik megvédelmezésére.

Az említett sok akadály mellett különösen a sok háború, a szörnyű török dúlások és a rettenetes német pusztítások aztán még azt a kevés fejlődést és azt a kis vagyont is megsemmisítették, amit anyagi műveltségünk munkásai nagy-



szorgalommal és takarékossgal összegyűjtö-
gettek.

A társadalmi élet nagyon különbözött a
máritól már az osztálykülönbségek miatt is. A
főúr és a birtokos nemes, miután Budavár elvesz-
tével az országnak nem volt fővárosa, egész életét
birtokán töltötte. Még megvoltak a hegyekre épít-
tett erős várak, de már a várak alá, sőt kevésbé
védett helyeken is kastélyokat, udvarházakat

(kuriákat) építenek és azokat igyekeznek a kor-
szellemének megfelelően izlésesen berendezni.
Nagyon divatosak voltak a drága bőrök és perzsa
szőnyegek, de már a nyugati országokból is hoz-
nak be selyem, bársony szöveteket, melyeket fő-
ként a lakások díszítésére alkalmaztak. A butor-
zat is szebb volt, mint régebben, bár a mai visz-
nyokhoz képest nagyon hiányos volt, mert főleg
az ebédlőteremre fektettek súlyt.

Apróságok Adomák

Az orosz örület.

Szovjet-Oroszországban min-
den szobrot leromboltak és szí-
goru rendeletben tiltották meg,
hogy emberi alakokat szoborba
formáljanak. A bolsevista ve-
zetők elhatározták, hogy egyet-
len szobrot fognak Oroszország
fővárosában felállítani. Sokat
vitáztak, hogy kinek a szobrát
állítsák fel? Három indítvány
volt: Az egyik Lucifert, a másik
Kaint, a harmadik Judást
akarta megtestesíteni szobor-
ban. Hosszas megfontolás után
a szovjet urai abban állapodtak
meg, hogy Judás szobrát állit-
ják fel. A szobrot felállították
és így Oroszországban egyetlen
nagy szobor áll, a Judásé. A
szobron Judás ökölbe szorított
kezeit dacosan emeli az ég felé.

A szovjet urainak ez az örült
séggel határos küzdelme a tár-
sadalmi rend és erkölcs ellen
még a leggonoszabb lelkeket is
megrendítette Oroszországban.

Veszedelmes madár.

Az Ausztrália közelében levő
Újzéland szigeten vérengző pa-
pagály madár pusztítja a juho-
kat. Az ugynevezett kea papa-
gály borotvaéles csőrével és
körmeivel feltépi a juh hátát
és az eleven juhból kivájja a
vesét a körülvevő faggyuval

együtt. A hatóságok a vesze-
delmes madár ellen irtóvadá-
szatot rendeltek el.

Kutyák tisztelete Amerikában.

Amerikában, a szertelenségek
hazájában ujjában nagyon fel-
kapták a fajkutyák tenyészté-
sét. Minden városban ebte-
nyésztő egyesületek alakultak.
Ezek semmiféle áldozattól sem
riadnak vissza a kutyatenyésztés
és kutyatartás terén. Leg-
ujjában több amerikai város-
ban kutyavendéglők alakultak
és a kutyák eleségét kívánt
minőségben házhoz is szállit-
ják. A vadászok és kirándu-
lásra induló kutyabarátok ku-
tyái számára uti csomagokat
állítanak össze a legfinomabb
kutyaeleségekkel. Az elpusztult
kutyáknak külön temetőjük
van és sirkövet is kapnak.

Pusztulnak Amerikában a sasok.

Az északamerikai madár-
tudósok aggodalommal figyelik,
hogy a levegő királya, a sas-

madár pusztulóban van. A
sasok azért pusztulnak, mert
divatba jött Amerikába a re-
pülőgépről való sasvadászat.
Vadász-egyesületek alakultak a
sasoknak repülőgépről való va-
dászatára. Az amerikai kor-
mány, hogy a sasok teljes ki-
pusztítását megakadályozza,
megtiltotta a sasok vadászatát.
A rendelet megsértőit szigoruan
büntetik.

Az orvosi tanács hatása.

A falusi gazda másodszo-
rú megy már betegsége miatt az
orvoshoz. Az orvos aggodalom-
mal szól hozzá:

— Nagyon rossz szinben van,
megfogadta a tanácsomat, hogy
naponta csak két szivart sziv-
jon el?

— Éppen ez a baj, — felel
szomoruan a gazda, — minden-
nap elszivok két szivart, pedig
azelőtt nem is dohányoztam.

A szerkesztésért felel:

GYALLAY DOMOKOS

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

cimű képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor
Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Sir. Baron L. Pop 5.

Tanácsadó.

Minden tanácskérő levélhez mellékelendő 20 lei, — orvoslevelekhez 30 lei.

C. F. Magyarországon levő vagyonának az árat csak a devizatorvények szem előtti tartásával, azaz hosszadalmas hervevényezési eljárás útján tudja behozni. Egy másik gyakorlati módja az volna, hogy magánután, bezzámítási ügyet formájában próbálna a bankot megkapni, ezt úgy értjük, hogy egy olyan emberről kellene kapcsolatot találnia, akinek ottan egy itteni adóstól követelése és egy itteni hitelezőjének pedig tartozása volna és akinek a révén bezzámítási ügyletet a feleti bizottság alapján meg lehetne csinálni.

B. G. A keményítőnek cukorrá váló átalakítása gyári berendezéssel történik. Házilag semmiképpen sem ajánljuk, hogy a keményítő elcukrosítását megpróbálja. Maró savakkal és különleges vegyszerekkel való hosszadalmas kezelés után nyerik az úgynevezett krumplieukrot. Véleményünk szerint a krumplieukor házilag való előállítása drágább volna, mint ahogyan cukrot vásárolhat. Már a kezdet, a krumplilisztből a keményítő kivonása is költséges művelet. Az elmondott indokok miatt semmiképpen sem ajánljuk, hogy házilag hozzáfogjon a krumplieukor készítéshez.

L. J. Az Ön által közölt újságban mi is olvastuk, hogy az új repülőgépek gyorsabban haladnak a hangnál. Az állítás azonban nem igaz, mert az óránként 300 kilométeres sebesség meg sem közelíti a hang terjedési sebességét. A hang ugyanis másodpercenként 333 méter sebességgel halad. Így tehát 3 másodpercenként éppen egy kilométer távolságra jut el. Ez percenként 30 kilométert, óránként pedig 1800 kilométert tesz ki. Ilyen gyorsan haladó repülőgépeink csak a repülésnél vannak. Különben olvassa el a Magyar Népi idejévfolyamának 1936. évfolyamában megjelent „Tanácsadó” rovatunkat, ahol erre vonatkozólag nagyon érdekes adatokat találhat.

L. I. Ha a must az első erjedésben, az úgynevezett zajos erjedésben átment, a hordókat fel lehet nyugodtan tölteni. Nem szabad azonban a mustot rendes dugók alkalmazásával lefojtani, hanem tovább is maradjanak az úgynevezett erjesztő dugón. A hordók feltöltése ilyenkor azért szükséges, mert ha a hordók nincsenek tele, és a pince meleg, a mustok könnyen ecetes erjedésbe mehetnek át.

L. Az érvényben levő törvények, mint például az agrártörvény, a közigazgatási törvény, vagy az lakosságok törvénye bizonyos körülmények között és bizonyos feltételek mellett, feljogosítanak bizonyos köztisztviselőket vagy közcélú testületeket arra, hogy közcélra, például iskolára, templomra, vagy mondjuk közszékházra céljaira, esetleg utak, terek céljaira bizonyos kisajátítási eljárások rendjén magántulajdonosok tulajdonát képező ingatlanokat kisajátítsanak. Nem mulaszthatjuk el azonban leszo-

gezni, hogy a törvény világos és kategorikus intézkedéseket tartalmaz az ilyen kisajátítási eljárások megindítására, világosan körülírja a lehetséges eseteket, azok törvényes feltételeit és módjait. Ezen a helyen nem lehet célunk, hogy ezeket az eseteket és lehetőségeket taglaljuk, de azok ismerete alapján kijelenthetjük, hogy az Ön esetében nem igen van és lehet törvényes alapja a kilátásba helyezett kisajátításnak. Elsősorban is a jegyző magánlakása véleményünk szerint nem közhasznú célokra szolgál, ebből a célból a legrosszabb esetben elégséges, ha a jegyzőnek, mondjuk, lakást rekvirálnának, ámbar ma már ez a feltevés is kihívja a törvénytelenség megállapítását. Továbbmenőleg a kisajátítás tervbe vett objektuma sem alkalmas a kisajátítást szabályozó törvények fegyelmbe vételére, kisajátításra már csak azért sem, mert lényegében beépített területről, azaz házról van szó, a házak kisajátí-

1937. évre megjeleni

„Special” zsebnapiár

Tartalma:

Fővárosi rövid útmutató. — Postatarifák. — Bélyegilletékek. — Áviatikai bélyeg. — Rádió. — Társadalombiztosító. — Kivonat a munkatörvényből. — Adóügyi útmutató. — Erkölcsei bizonyítvány. — Utlevél. — Fegyvertartási, viselési és vadászati engedélyek megszerzése. — Vadászati tilalmi időszakok táblázata. — Halászatról általában. — Belföldi fürdő és üdülőhelyek rövid ismertetője gyógyjavalatokkal. — Automobilizmus. — Közlekedési szabályok. — Kamatszámítás és kulcsszámítáblázat. — Idegen pénzüemek. —

Házi tanácsadók. — Házi patika és kozmetika. — Az ibolyántúli sugarakról. — Első segélynyújtás. — Mértékrendszerek. — Világóra. — A világ független államai és azok uralkodói. — A világ nagyobb városainak fejlődése. — A világ leghosszabb alagútjai. — Pontosabb hadiflották. — Kereskedelmi hajóállományok. — Rendkívül gazdag sport-rovat.

Terjedelme kb. 200 oldal. Külön blokkal.

Szerkesztik évenként: Réthy Ferenc, Gufart Károly és Kiss Vilmos.

Ára: Izléscs vászonkötésben — — 40— leu

Elsőrendű bőrkötésben — — 60— leu.

Kapható minden könyvkereskedésben. **Akik a »Magyar Népi« útján rendelik meg 15— leu, illetve 10— leu engedményben részeseülnek, tehát 25—, illetve 45— leuért kapják, az ár előzetes beküldése mellett portómentesen.**

tását pedig egyetlen egy, a kisajátítást célzó törvény sem engedi meg. Feltételezzük, hogy a községben már az agrárreform rendjén volt kisajátítás, azaz a kisajátítási eljárás már keresztül esett a bennvaló, tehát mint olyan, nem képezheti további folytatásos kisajátítási eljárások tárgyát. Az egész beigért eljárásnak inkább csak ijesztgetési jellege van és csak próbálkozásnak minősíthető abból a célból, hogy az igénylő olesó bérlőhöz jusson, vagy esetleg olesón megszerezze az ingatlant.

Megjegyezzük, hogy nem ismerünk olyan törvényes intézkedést, amely feljogosítaná az illetőt arra, hogy a körülírt módon „kényszerbérletbe vegye“ az ingatlant és nimes tudomásunk arról, hogy ez után az ingatlan után luxusadót lehetne kivetni az érvényben levő törvények alapján.

Egyelőre tehát a fentiek alapján nem látunk semmi veszélyt és reméljük, hogy a jövőben sem lesz baj. Azonban, ha bármilyen hatóság részéről bármilyen eljárás indulna, ajánljuk, hogy érdekeinek megvédése céljából a lehetséges törvényes jogsegély megfelelő módon való érvényesítése végett haladéktalanul forduljon ügyvédjéhez.

Válaszunk általánosságban másokat is érdekelhet, ezért célszerűbbnek tartottuk, hogy lapunkban jelentessük meg.

Szerkesztői üzenetek

Az alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

M. M. Leorint, T. A. Satulung, P. Gy. Cernatu, G. S. Baciú, T. J. Tarlungeni, B. I. Sandominia, L. A. Lazarea, M. J. Tulghes.

ELŐFIZETŐINKHEZI Előző számainkban közöltük, hogy az 1937. évi könyvnaptárunkat minden előfizetőnek megküldjük, ha előfizetéseiket 1. év végéig számítva kifizették, vagy legkésőbb november végéig beküldik. Ezen esetben biztosítjuk a naptárt ré-

szűkre, tehát minden hátrálékos előfizető igyekezzék rendezni előfizetését, mert ezen esetben a naptárhoz még ez év folyamán hozzájut. Akik később fizetik a díjat, csak abban az esetben juthatnak hozzá a naptárhoz, ha készletünk még tart. Ennélfogva a kiküldött póstautalványok felhasználásával küldjük be a hátrálékosok az ott feltüntetett összeget s ez esetben, mint említettük, a naptárhoz feltétlenül hozzájuthatnak. A naptár megjelenési idejéről lapunkban értesítjük olvasóinkat. Figyelmeztetjük azon előfizetőinket, akik nagyobb összeggel vannak hátrálékban, hogy igyekezzenek a pénz beküldésével, mert ha a hátrálékot rövid időn belül nem rendezik, kénytelenek leszünk részükre a további lapküldést megszüntetni.

Tudósító. Beküldött híreket megkaptuk, fogadja szíveségéért köszönetünket. Sajnos, a hírekből, mint lapunkból megállapíthatta, csak néhányat közölhetünk. Az iskolai és katonai előképzéssel kapcsolatos hír közlését célszerűbbnek tartottuk elhagyni, mert abból Önnek kellemetlensége lehetett volna. A valódiságot ugyanis bizonyítani kell és így Önt felesleges kellemetlenségnek tettük volna ki. Ismételten fogadja köszönetünket és kérjük, hogy a jövőben is gondoljon lapunkra.

Sz. J. Magherani, A 330 lej bejött. Ebből 150 lej előfizetés, 80 lej „Gazdatudomány“ c. könyvre, míg 100 lej apróhirdetésre szól, mely utóbbi a mostani és jövő heti számunkban jön. A „Gazdatudomány“ jelenleg kifogyott új kiadása készül, amely karácsony körül lesz készen. Nevét előjegyeztük s minden értesítés nélkül a Minerva R. T. címkével a könyvet Önnek megküldjük.

T. F. Nedua, Sajnos, mi sem tudunk többet a hirdetésről, mint amennyit lapunkban közlünk. Ugyanis a hirdetést Cernautiból kaptuk. Minden esetre irjanak a megadott címre s hivatkozzanak lapunkra. Magyarul is írhatnak.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: I. F. Mihes 150, Sz. J. Grobenis 137, K. J. Iratosul

Mare 150, T. I. Glod 255, ebből 105 könyvre, M. Z. Salard 85, M. I. Ojdula 295, ebből 145 könyvre, B. L. Sio 120, K. A. Coldau 155, B. M. Terebesti 155, P. J. Capnie 155, M. J. Biharia 155, N. A. Biharia 155, Cs. F. Zlatna 175, B. J. A. Frumoasa 155, Gazdakör Vánatori 150, Cs. I. Craciunel 150, ebből 80 lej könyvre, G. I. Ciocaiia 300, Cs. M. Oena Dejului 150, K. B. I. T. Pádureni No. 70, 150, K. B. F. Pádureni No. 70, Timisoara 155, G. G. Dragsina 155, K. I. Ocland 120, K. B. Braduț 155 lej.

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szög 40 lej. — Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

Varrógépek, kerékpárok, gramofonok és ezek alkatrészzeinek javítóműhelye. Pontos és gyors kiszolgálás. Baumgarten Géza, Târgu-Mureș, Str. Calarasilor No. 19.

Konyha, díszkertészethez és gyümölcskertészethez értő szerezni igényű kertész kerestetik, ref. családos. Pályázatok küldendők: Gr. Degenfeld Miksa, Ardușad, jud. Sătmar.

Tejcsarnokot keresek 1937. évre 300–360 liter napi tejet ár és felszerelés megjelölve. Ajánlatokat „Csarnok“ jeligére a kiadóhivatalba kérek.

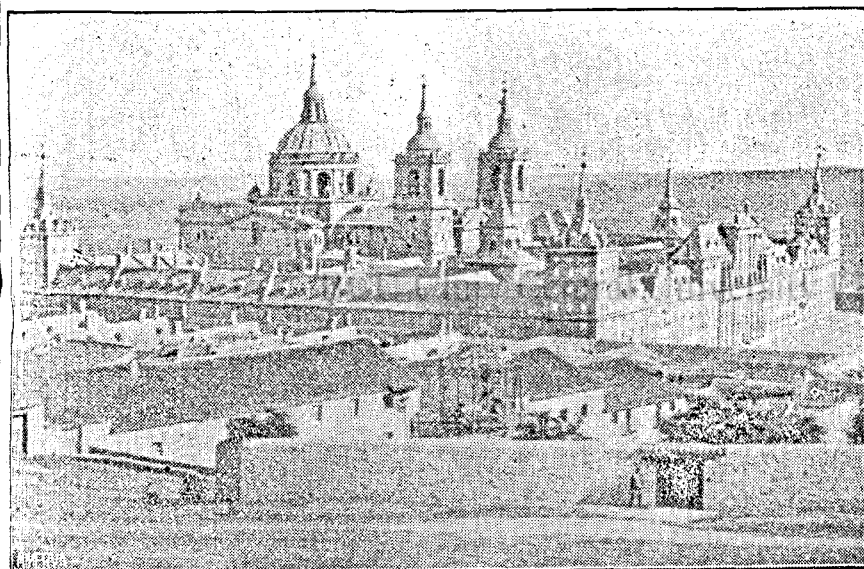
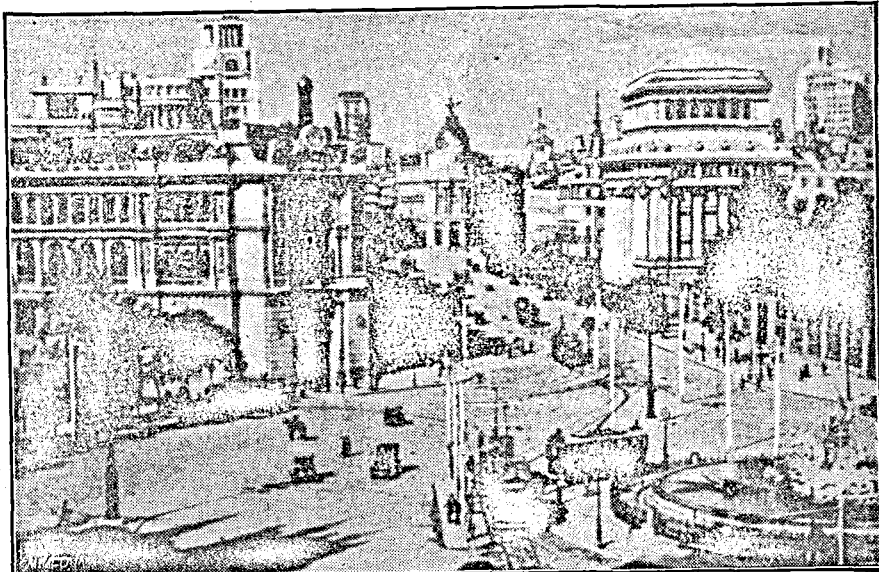
Kétfázisú parasztlérsű, nehéz benziumotoros, 24 lóerős malom Mezőségen félrészben eladó, Cim a kiadóban.

Diplomával rendelkező, szerezni igényű, kis családú, szakképzett vimezőlőr vagyok. Eladásból kifolyólag kénytelen vagyok helyet változtatni. Vállalom nagyobb szőlőtelep kezelését, szőlőoltvány és gyümölcsfaiskola beállítását oltását. — Jelenleg a Fűssy és Kleinheimpel szőlőgazdaságában vagyok. Címem: Bekes Etck szőlőkezelő, Turda, Str. Sallnelor 23.

Alcala-út Madridban.

Amikor a főváros harctérre válik.

A spanyol testvérharc ma már a spanyol műveltség tüzhelye körül végzi romboló munkáját: Madridban, a fővárosban pusztító küzdelmek folynak. A városnak az a szép részlete is romokban hever, ame-



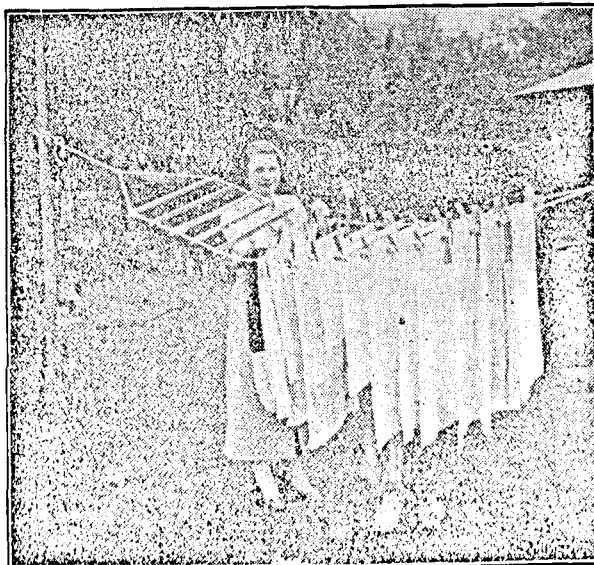
lyet képünk jobb időnk fényképfelvételében ábrázol. Egész utcasorok dőlnek össze az ágyból lőtt, vagy repülőgépekről dobott bombák pusztító erejétől. S mit szenvedhet az ártatlan lakosság! Isten minden jóakaratu országot őrizzen meg a polgárháboru rémségeitől.

II. Fülöp király palotája Madridban.

Tanuld meg!

Hogyan szárítsuk a ruhát?

Nagymosás idején nemcsak a padlás, hanem a kerítések és az udvaron levő fák ágai is megfellelnek felaggatott ruhával. Ez rossz szokás, mert ha szél kerekedik, vagy az idő esősre fordul, nem lehet a kimosott ruhát hirtelen összegyűjteni és sokszor meg kell ismétetni a mosást. Ezért helyes dolog a kimosott ruha megszáritásában is bizonyos rendszert tartani. Képünkön bemutatjuk, hogy Németországban milyen célszerű ruhaszárítót használnak. A ruhaszárító házilag könnyen elkészíthető és jóformán semmi költségbe nem kerül. Amint képünk mutatja, a német háziasszonyok a kimosott ruhát csipetével a szárítóra erősítik, hogy a szél ne fujhassa le. A célszerű és hasznos ruhaszárítót feltétlenül le kell tölteni.



Összetartás ezerest ér,
 Testvér vagy, vagy nem vagy
 testvér?
 Ha szived széthúzáshoz hajt:
 A Magyar Nép összehoz majd.

Muzsikáló párnák.

Az amerikai vasutakon az utazás a nagy távolságok miatt napokig tart. Az utazó közönség kényelmét étkezőkocsik, hálókocsik és előadók szolgálják. Most újabb szórakozási lehetőségről gondoskodtak az amerikai vonatok utasai számára. Ha valaki éjszaka nem tud aludni, a fej alatti párnán levő rádió fejhallgatót fejére csatolja és egy gombbal bekapcsolja a műsort. Egész éjszaka hallgathatja a muzsikát anélkül, hogy a fülkében levő többi utast zavarná.

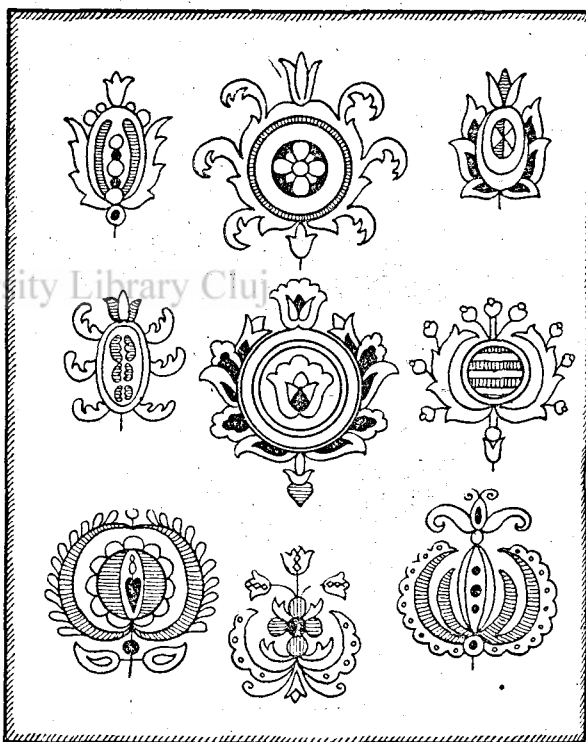
A fűsészes leányzó.



— Aztán nem félsz, hogy a jegyesed itt együtt ér minket?

— Nem én. János katonának ment, Péter szolgálni a városba, Jani meg már járt nálam ma.

A magyar díszítés alapformái.



Diszítő elemeink gazdag tárházából újabb rendkívül érdekes, változatos formákkal gazdagítjuk gyűjteményünket. Érdekes megfigyelnünk, hogyan alakul, az egyszerű kör, rózsza, vagy tulipán gazdag, változatos és különleges diszítő formává.

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!